

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2009/31 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı:2013/129

Karar Günü:11.12.2013

R.G. Tarih-Sayı:08.01.2014-28876

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi 2008 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi 2008 yılı kesin hesabının ilk incelemesi sonucunda, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine 11.12.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2008 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren Raportör Zekeriya AYDIN tarafından hazırlanan esas inceleme raporu, Anayasa ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde, Partinin 2008 yılı gelirlerinin 7.268 YTL ve giderlerinin 7.233,08 YTL olduğu, 34,92 YTL nakit devrinin 2009 yılına devrettiği anlaşılmaktadır.

Partinin 2008 yılı kesin hesabının, Genel Yönetim Kurulunca 4.4.2009 gününde kabul edilerek onaylandığı görülmüştür.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi 2008 yılı Genel Merkez kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu, bu hâliyle Partinin 2008 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Parti Genel Merkezinin 2008 yılı gelir ve gider belgelerinin kaydedildiği defter bulunmamaktadır.

Parti yetkililerinden 5.3.2013 gün ve 215-743 sayı ile 2008 yılı kesin hesabın dayanağını oluşturan defterler ile gelir gider belge asıllarının gönderilmesi istenmiştir.

Parti yetkilisi Genel Başkan Turgut KOÇAK 28.5.2013 günlü yazı ile, “*Parti genel merkezinin gider pusulaları ektedir. Gelir gider defteri ve ilgili gelir makbuzları ya Anayasa Mahkemesi siyasi partilerle ilgili birimde ya da Sayıştay'dadır. Çünkü gelir makbuzları aynı zamanda da sonraki yıllarda da kullanıldığı için şu anda bizde bulunmamaktadır.*” şeklinde cevap vermiştir.

Parti yetkilisi defterleri Anayasa Mahkemesi veya Sayıştaya verdiğine dair herhangi bir kaydı sunmadığından dolayı beyanına itibar edilmemiştir. Bu nedenle defterler yok kabul edilmiştir.

2820 sayılı Kanun'un 60. maddesinin birinci fıkrasında, “*Her kademedeki parti organları üye kayıt defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri ile demirbaş eşya defteri tutmak zorundadırlar.*”, beşinci fıkrasında, “*Parti adına elde edilen gelirlerin alındığı ve yapılan giderlerin ne gibi işlere ve yerlere harcandığı ilgili defterlere sıra ile ve belgeleri de belirtilerek geçirilir.*”, altıncı fıkrasında “*Bütün defterlerin sayfaları ve kaç sayfadan ibaret oldukları teşkilatın bulunduğu ilgili seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenir ve tasdik edilir.*” denilmiş, aynı Kanun'un 113. maddesinde de “*Bu Kanunun 60 ıncı maddesinde yazılı defter ve kayıtları tutmayanlar, altı aydan bir yıla, bu defter ve kayıtları tahrif veya yok edenler veya gizleyenler, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.*” hükmü getirilmiştir. Gelir ve giderlerin işlendiği defterler ibraz edilmediğinden Parti sorumluları hakkında gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi il ve ilçe teşkilatlarının herhangi bir gelir ve giderleri bulunmadığından dolayı sadece Genel Merkez gelir ve giderleri incelenmiştir.

A- Genel Merkez Gelirlerinin İncelenmesi

Parti Genel Merkezinin 2008 yılı gelirleri 7.268 YTL olarak gösterilmiştir.

Bunun 3.940 YTL'si ödenti gelirlerinden, 1.400 YTL'si bağışlardan, 1.920 YTL'si Parti bayrağı yayın ve rozet gelirinden ve 8 YTL'si önceki yıldan devreden nakitten oluşmaktadır.

Genel Merkezin 2008 yılı gelir belgeleri sunulmamıştır. 2008 yılı gelirleri arasında yer alan 7.260 YTL'nin belgeye dayanması gerekir.

2820 sayılı Kanun'un “*Gelirlerin sağlanmasında usul*” başlıklı 69. maddesinin üçüncü fıkrasında, “*Sağlanan gelirin türü ve miktarıyla, gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyenin sıfatı, adı, soyadı ve imzası, makbuzda ve dip koçanlarında yer alır.*”, 76. maddesinin üçüncü fıkrasında da, “*Bu Kanunun 69 uncu maddesinde belirtilen esaslara aykırı olarak bir siyasi partinin tevsik edilmeyen kaynaklardan gelir sağladığı anlaşılırsa, Anayasa Mahkemesi kararıyla bu gelir Hazineye irat kaydedilir.*” denildiğinden, Partinin 2008 yılı içinde elde ettiği ve belgelendiremediği 7.260 YTL'nin Hazineye gelir yazılması gerekir.

B- Genel Merkez Giderlerinin İncelenmesi

Parti Genel Merkezinin 2008 yılı giderleri 7.233,08 YTL olarak gösterilmiştir.

Bunun 6.536,88 YTL'si yönetim giderleri ve 696,20 YTL'si basın yayın tanıtım giderlerinden oluşmaktadır.

Parti Genel Merkezinin 2008 yılı giderlerinin kaydedildiği defter sunulmamasına karşın, gider belgeleri sunulmuştur.

Parti Genel Merkezinin 2008 yılı gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede, aşağıda belirtilen konu dışındaki giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

2820 sayılı Kanun'un 70. maddesinin üçüncü fıkrasına göre beş milyon liraya kadar olan (2008 yılı için 52,37 YTL) harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsik edilmesi zorunlu olmadığından, bu miktarı geçen harcamaların geçerli ve kanıtlayıcı bir belgeye dayanması gerekmektedir.

2820 sayılı Kanun'un 70. maddesinde, “Bir siyasî partinin bütün giderleri, o siyasi parti tüzeldiği adına yapılır” ve aynı Kanun'un 75. maddesinde, “Anayasa Mahkemesi denetimi sonunda, o siyasi partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanuna uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ile giderler dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine karar verir” ve 76. maddesinde de, “Belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti malvarlığı, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irad kaydedilir” hükümleri yer almıştır.

Partinin gönderdiği gider belgeleri toplamı 7.135,55 YTL'dir. Birleşik kesin hesap ile Genel Merkez kesin hesabında Genel Merkezin gider toplamı 7.233,08 YTL'dir. $7.233,08 - 7.135,55 = 97,53$ YTL'ye ilişkin gider belgesinin gönderilmesi istenmiştir.

Parti yetkilileri 27.6.2013 gün ve 1910 sayı ile sorulan hususa cevap vermemişlerdir.

2820 sayılı Kanun'un 76. maddesinin dördüncü fıkrasında, belgelendirilmesi gerektiği hâlde belgelendirilmeyen Parti giderleri miktarınca parti malvarlığının Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irat kaydedileceği, 70. maddesinin üçüncü fıkrasında ise beş milyon (2008 yılı için 52,37 YTL) liraya kadar harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsik edilmesinin zorunlu olmadığı belirtildiğinden bu miktarı geçen harcamaların fatura veya makbuz gibi belgelerle tevsik edilmesi zorunludur.

Bu bağlamda belgelendirilmesi gerektiği hâlde belgelendirilmeyen 97,53 YTL tutarındaki Parti malvarlığının Hazineye gelir yazılması gerekir.

C- Parti Mallarının İncelenmesi

Mevcut belgelere göre yapılan incelemede, Partinin 2008 yılı içinde değeri yüz Yeni Türk Lirasını aşan taşınır mal, menkul kıymet ve haklar ile taşınmaz edinmediği sonucuna varılmıştır.

IV- SONUÇ

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi 2008 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

1- Partinin 2008 yılı kesin hesabında gösterilen 7.268 YTL gelir, 7.233,08 YTL gider ile 34,92 YTL nakit devrinin Hazineye gelir kaydedilenler dışında kalan bölümünün eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- Kesin hesapta gösterilen ve belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen Genel Merkeze ait 97,53 YTL gider ve 7.260 YTL gelir olmak üzere toplam 7.357,53 YTL karşılığı malvarlığının 2820 sayılı Kanun'un 75. ve 76. maddeleri gereğince Hazineye gelir kaydedilmesine,

3- Gelir ve gider belgelerinin kaydedildiği defterlerin verilmemesi nedeniyle 2820 sayılı Kanun'un 60. ve 113. maddelerine göre gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

11.12.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili
Serruh KALELİ

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Esas Sayısı:2009/31 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı:2013/129

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

Üye

M. Emin KUZ